

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 4 frt.
Fél évre . . . 2 frt.
Negyed évre . . . 1 frt.

Minden a lap szellemi részére vonatkozó közlemény, továbbá előzetesek, hirdetések, felszólalások ide tartoznak.

Szerkesztőség

I-só tízed 226-ik szám

SZENTES ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZMŰVELŐDÉSI IPAR ÉS GAZDÁSZATI HETILAP.

MEGJELEN MINDEN SZOMBATON.

Hirdetési árak:

1 hasábos petitorért egyszeri hirdetésnél . . . 20 kr., kétszerinél . . . 15 kr., háromszorinál . . . 10 kr. számították.

"NYILTTÉR" minden sor 15 kr.

Bélyegdíj minden egyes beiratásnál 30 kr.

Bérmegtelen levelet nem fogadunk el. — Kéziratok nem adnak vissza.

A szentesi árvapénztári sikkasztási ügy a szegedi kir. törvényszék előtt.

(Vége.)

Tanuk, a kik tartoznak.

Az első tanu ebből a brácsalóból Kristó Nagy Antal földes gazda. Pénzt kért az árvapénztárból s ki is lett neki utalványozva 1500 forint.

Bement a pénztárnokhoz, hogy kikaphatja-e már. Dömehez akkor még nem érkezett oda az ismert közigazgatási velőcipeden az utalványozó végzés s így nem fizethetett. De előre adott 100 forintot Kristóknak.

E.: Honnan vette azt a pénzt elő?

Erre nem emlékszik Kristó, pedig még azt is tudja, hogy csupa tiszben fizette ki Döme.

— Hanem Döme úgy mondta, hogy a sajátjából adja. Eusmervényt adtam neki érte Mikor már Döme föl volt függeszítve, akkor visszaadtam neki a 100 frtot.

Döme: Nekem nem adta vissza.

E.: Kristó, volt ott jelen valaki, mikor visszaadta a pénzt?

— Nem volt ott egyéb, csak az öreg Nagy Antal, de az sem volt jelen.

A második tanu Aradi Kálmán, Szentes város főkapitánya, a ki betegség miatt nem jöhetett a tárgyalásra. Ezt egy délelőtt érkezett táviratban bejelentette.

Döme úgy mondja el a dolgot, hogy Aradi bement hozzá a hivatalba panaszkodni, hogy sürgősen kellene neki 130 frt. Ő adott neki kötelezvényre a kassza-főnökségből.

Aradi a fölolvastott vallomásaiban ellenben azt mondja, hogy maga Döme ment be a hivatalba ezzel a kérdéssel: Hogy vagy, hé? Azt felelte erre: Délután fizetésem lesz és pénz kellene. „Hozok én”, szölt Döme. Aradi, mint mondja, jó ismerősétől fölvetta a pénzt, nem is sejtve, hogy az honnan jön. Döme úgy élt, hogy 130 frtért hozzá lehetett fordulni.

Török kijelenti, hogy tudomása szerint az árvatárban Aradi nem vett föl pénzt.

Mikec Ferenc városi tanácsnokról is azt mondta Döme, hogy előlegét adott neki kölcsön. Mikec, a ki a megyéné is előkelő bizalmi állásokat foglalt el s megyeszerte általános tiszteletben részesült, azóta halott. De fölvetett vallomásaiban kijelenti, hogy soha se kért semmiféle pénzt sem Dömétől.

Soós Antal városi képviselő 500 forintot vett föl Dömétől ennek házában, de visszaadta. Harmadnap megint érte ment s ekkor az árvatárban vette föl. „Szerdai napon vettem föl, tudom rettenetesen.” S „állításánál fogva szép előhaladását látta, ezért kért tőle.”

E.: Maga tudta, hogy árvatári pénzből kapott kölcsönt, képviselő létére miért nem jelentette ezt föl?

Soós: Bizony hát sajnálom.

Döme azt mondja, hogy nem adott neki a házában pénzt.

Szakál Mihály városi jegyzőnek 34 frt előlegét adott. Azt mondta neki, hogy a saját pénzéből adja.

Döme ur következetesen tagad.

Ivánkovich (Szakálhoz): Igaz, hogy ön kijelentette, hogy a könyvekben 4—5000 forint hiányt észlelt?

Szakál: Nem. De Weisz elnök egy régi ülésen egyszer azt mondta, az árvatár tökeje nem hogy szaporodna, de fogyik.

E.: Sokat költött Döme?

Szakál: Valóságos építkezési mániában szenvedett. A konyha sparhedjét egy vagy három helyre is rakatta. A 18 akós szőlőbe kőházat és pincét épített.

Pokomandy Ferenc irnok 10 forintot kért tőle kölcsön, de „a családi iratai között talált egy cédulát, a mely azt bizonyítja, hogy 33-at kapott.” Döme ezt is tagadja.

Pokomandy kijelenti, hogy mikor a franciák itt voltak, azokat is Döme fogadta.

Csücs János, Török ellenőr sógora, a sógor utján jutott 1000 forint kölcsönhöz, a mit Török utján vissza is fizetett.

Az öreg, vád alatt álló Török keresetlen szavakban meghatólag mondja el, hogy mint gyötörte őt ez az adósság. De mikor visszaadta, nyugodt lett.

— De senkinek se mondja ám el, — intette a pénztárnok.

— Dehogy szólok, még magam előtt is eltagadom.

„Tagadtam is, tekintetes törvényszék, csak mikor a vizsgálóbíró az ott felejtett kötelezvényen megmutatta az aláírásomat, tántorodtam hátra. A magam írása, a magam írása mindig, tekintetes uraim, s láttára majd hanyatt estem.”

Döme itt is tagad. Azt mondja, hogy ő Töröknek két ízben adott 1000 forintot, a melyről már tegnap szóltunk.

Seres Lajos tanu, városi hivatalnok, 34 forintot kapott Dömétől kölcsön.

Marsovszki Ferenc öreg gazda ember szintén tartozott neki, a mit meg is fizetett.

— Mennyit fizetett meg, — kérdi az elnök.

Nem tudom én, lelkem, hogy mennyit, hanem hát valamennyit, — felel a jóképű öreg, a ki Szatyi bátyáknak kabinetalak volna a népszinházal.

Az elnök a tárgyalást egy negyedórára fölfüggesztette, a melynek a letelte után megint Döme urat veszik elő:

— Mikor a pénztárt a fölfüggesztésekor megvizsgálták, vettek e föl jegyzőkönyvet?

Döme: Nem.

— Török, vettek e föl jegyzőkönyvet?

Török: Igenis vettek és az megfelelt a valóságnak. A pénz és nyugta összesen 8031 frtot tett ki.

A törvényszék megkérdi Weisz h. árvaszéki elnököt, a ki jelen volt annál a pénztárvizsgálatnál, hogy mennyi pénz volt ott. Weisz is azt mondja, hogy összesen 8031 frt volt.

Götl színműve ugyanazt mondja.

Szakál jegyző is, a ki az akkor fölvetett jegyzőkönyvet írta. A kasszát egész fenéig földurták s a legutolsó ezüst huszast is kiszedték. Azokkal s a nyugtákkal együtt volt 8031 forint.

Sarkadi polgármester előterjeszti, hogy találtak ott a hivatalban szétzórva sok mindenféle írományt, de ezek Döme magánügyére vonatkoztak.

E.: Talán zuhárász is volt maga, Döme?

Döme: nem voltam.

Ivánkovich védő indítványára megbizsa a törvényszék Sarkadi polgármestert, hogy az 51 darab nyugta részletes kimutatását szerezzze be.

Ezután ügyészi indítványra a ma kihallgatott tanuk leteszik az esküt.

Az elnök fél 12 órakor fölfüggeszti az ülést s a folytatását holnap reggeli 8 órára tűzte ki. A mai tárgyalás ezzel véget ért.

Harmadik nap.

Az első tanu Szenyeri István. A nejevel Kása Zsuzsannával együtt tartozott az árvatárba.

1885. november 25 én fizettek be a pénztárba kamat gyanánt 36 forintot. Ez a naplóba 2445. sz. alatt be van vételezve.

De mára a főkönyvbe Török Sándor kezeirásával csak 30 forint van bevezetve.

Ez annak idejében a számvétségnek is föltűnt. A dolog a megyei közgyűlés elé került, a mely úgy intézkedett benne, hogy számadási hibának tekintette az egészet. A hat frtot a befizetők javára elkönyvelték.

E szerint ez a vád elesett.

Ezután jött egy sikkasztás. Varga Sára, Böszörményi Istváné és Egri Szilágyi András szintén tartoztak az árvatárba.

E.: Varga Sára, tartozik maga még most is a pénztárnak?

T.: Nem. Én már régen kifizettem a tartozásomat.

E.: Mennyivel tartozott?

T.: 600 forinttal.

E.: Emlékszik rá, hogy mikor fizette ki?

T.: Igenis, emlékszem. 1883. szeptember 29-ikén.

Megnézik a szeptemberi naplóban, de biz ott nyoma sincsen az egésznek. Ezt a pénzt Döme elsikkasztotta.

E.: Török, ha ez a pénz, mint mondják, be volt fizetve, miért nem naplózta el?

Török: Könyörgöm, én nem tudok róla semmit. Nekem nem mondta a pénztárnok ur.

A harmadik tanu Piti Erzsébet. Nincsen jelen; a vizsgáló bíróságnál fölvetett vallomását olvassák föl. Ez nem vádaskodik, csak azt mondja, hogy tartozott 131 frt 50 krral, a mit ő helyette a férje vitt be.

Dombai Szücs Sándor szintén tartozott az árvatárba. A tartozására kamat gyanánt befizetett 7 forint 64 krt.

Megnézik a naplót s ott két hatossal kevesebb: 7 frt 44 kr. van bevezetve Török írásával.

E.: Miért irt maga be kevesebbet?

Török: Kérem szépen, én csak azt irtam, a mit a pénztárnok ur diktált.

Argyelán Miklós szintén tartozott. Az 1886 iki decemberi napló 2637 ik száma szerint be is fizetett 150 forintot, a tartozása felét.

E.: Hát a másik fele hol van?

T.: Azt annak az árvának fizettem ki, a kinek tartoztam. Mert férjhez ment.

Ezt dokumentálja, s így ez a vád is elesik.

Molnár István 260 forinttal tartozott. Erre 1883. július 2-án fizetett 10 frt törlesztést és 7 frt kamatot.

Az adott nyugtában hivatkozás van tőve az 1883. évi szeptemberi naplóra.

Ott azonban ez a tétel egyáltalán nincs bevezetve. Az összevetett számadásokból kitűnik, hogy ennél a tételnél 203 frt 50 kr. hiány mutatkozik.

Purjesz Dávid tanu tartozott és fizetett. Itt 35 forint hiány mutatkozik.

E.: Miért nincs ez elkönyvelve, Török?

Török: Nem tudok semmit sem róla, tekintetes uram.

Jön egy másik sikkasztás.

Dömsödi Mihály beidézt tanu helyett a sógora, Csizsár György jelenik meg, s mivel ismeri az ügyet, tanuak ajánlják.

Dömsödi egy házat vett meg egy árvától s annak az áraban fizetett 2811, illetve 2601 forintot.

A vizsgálóknál kiderül, hogy az erre vonatkozó

árvaszéki végzés meg van hamisítva s Döme polgártárs itt is szerencsésen elsikkasztott 700 forintot.

Erre vonatkozólag Borsos Péter városi irnok, tanu előadja, hogy a hamisított végzést ő írta.

E.: Diktálta valaki?

T.: Nem. Döme ur egy fogalmazványt adott át nekem, hogy arról írjam le, az ő határozott kívánságára.

Farkas János tanu eseténél egy kis fordított világ látszik. Farkas 2 frt 81 krt fizetett be az árvatárba. Ennyit mond a napló.

S mégis azon a nyugtán, a mit neki átadtak, az van feltüntetve, hogy 21 forintot fizetett be.

Következik a Madarasy Pap-féle pénz, a mit Döme beismer, hogy elsikkasztott.

Soós Lajosné a Madarasy-Papp-féle tömégből földet vett 1735 frtért.

Erre egyelőre egy 1610 frtos takaréktári könyvvél fizetett. Körülbelül 15 nap mulva átadta Döme a könyvet, hogy vegyek föl a takarékból pénzt. Soósné fölvetta a pénzt s visszament a pénztárba, kifizetett 1620 frtot. Ez 1882 ben történt.

Az erre vonatkozó árvaszéki végzés szintén meg lett hamisítva 1439/1883. alatt.

Sőt az erre rávezetett nyugtán is hamis az elnöki aláírás.

Ez az az összeg, a melyből Török 700, Döme 920 frtot tartott meg.

Molnár János tanu nincs jelen; a vallomását a vizsgálóbírósi jegyzőkönyvből olvassák föl.

1883. január 8-án fizetett 70 frtot a pénztárba.

A naplóba csak ennek fele, 35 frt van beleírva. A főkönyvbe is ugyanannyi volt beleírva. Hanem a főkönyvi 35 forint későbbben ki lett igazítva 70 frtra.

1883. második felében szintén fizetett be a tanu 18 frt 37 krt Ennek semmi nyoma sincs a könyvekben. Erről ugyan a tanuak sincs nyugtája.

Lakos Imre dr. hosszabb vallomást tesz. A Balog-féle hagyaték rendezésénél a kiskorúak örökségét a tanu és két testvére készpénzzel váltották meg. Ennek az eszközlése végett Lakos dr. 1769 frt 10 és fél krt, a testvérbátyja 1000 frtot és Klára néjje 1100 frtot vettek kölcsön az árvatárból s úgy lett rendezve az ügy, hogy ezzel az összeggel meg lettek terhelve, a kiskorúaknak pedig ez az összeg a javukra lett volna irandó.

A pénztárnok azonban egy hamisított végzés alapján ezt az összeget a kiskorúak javára nem vételezte be, hanem elsikkasztotta.

Ez 3760 forint.

E.: Török, ketten sikkasztották el ezt a pénzt? Török: Erről a pénzről én nem tudok semmit.

Ezenfölül 225 frt 69 krt is befizetett az árvatárba a tanu. Ez is hiányzik. Nyoma veszett ennek az összegnek, a mely kamat gyanánt lett lefizetve.

Puskás Varga Mihály Balog Emilia javára lefizetett 225 frt 69 krt. Ez is elveszett, eltűnt. Szóval en gros tűntek itt el a pénzek.

Marcsó Julianna 1883. július 20-án fizetett be 14 forintot, Döme saját kezébe adta.

Mint annyi más, ez is elveszett.

Bárány Sándor tanu dolgánál érdekes fordulat áll. Itt már nem a végzés hamis, hanem a nyugta.

A hamis nyugta szerint Bárány Sándor 1884. január 24-én 163 frt 65 krt vett föl az árvatárból.

Csak hogy Bárány Sándor ezt nem ismeri el. Azt mondja, hogy ő ezt nem vette föl.

Van rá alapos bizonyítéka.

A nyugtán, a hamison, szép öreges betűkkel pompázik a Bárány Sándor neve.

S a jó Bárány Sándor, mikor minden argumentumból kifogy, azt vágja oda az utolsó uchatiusként, hogy „könyörgöm szeretettel, tekintetes uraim, hogy irhattam volna én azt, mikor irtam sem tudok.

Ez meglehetősen nyomós indok.

Tény s azt maga is beismeri, hogy valamennyit fölvetett az árvatárból, de a boldog arkádiai nem emlékszik rá, hogy voltaképpen mennyi is volt az.

A hiány, a mi konstátálva van: 82 frt 50 kr. De a szakértő erre azt mondja, hogy ez nem okvetlen sikkasztás. Lehet, hogy tévedés.

Néhai Bazsó Sándor és neje örökösei ügyeinél 117 frt 17 kr. be van vezetve a főkönyvbe, ellenben a hivatkozott naplóban nyoma sincs ennek a tételnek. Ez is el lett sikkasztva.

Kiss Sándor, Fekete Nagy Pál és Mikec Sándor a Szijártó Szabó örökösök részére fizettek 600 forintot 1884. április elején.

Sem a hivatkozott naplósámok alatt, sem máshol nincs bevezetve a könyvekbe ez az összeg. Ez is el lett sikkasztva.

A tanukihallgatás a mai napra ezzel be lett fejezve. Ezek után Szeudrey és Marosi törvényszéki szakértők vizsgálják meg azokat a hamisított árvaszéki végzéseket, a miken ott figyeg Weisz Ede h. árvaszéki elnöknek az aláírása.

A két szakértő hosszabb indokolás kíséretében azt nyilatkoztatja ki, hogy ezek az aláírások hamisak.

A pecsétek, a melyek a végzések alá vannak ütve, szintén hamisak. Ügyesen vannak odacsinalva a papírra. Csak annyi látszik a kórratból, hogy „Szentes város

árva —* (Tekintve a Szentés város árvaszékénél uralkodott állapotokat, nagy humor van ebben a hamisítványban. Mert az a város, a melyik olyan tess gyerekekkel van megáldva, mint Döme ur, a dicső pénztáros, csakugyan árva.)

Tehát a pecsétből nem lehet kivenni, hogy vajjon Szentés város árvaszékének vagy árvapénztárának a pecsétje-e?

Ezek után a ma kihallgatott tanuk leteszik az esküt s a törvényszék elnöke a tárgyalást felfüggesztvén, a folytatását holnap reggeli 8 órakor tűzi ki.

Egy érdekes intermezzo is fordult elő a tárgyalás alatt. Aradi Kálmán szentesi főkapitány, beidézték tanu, mint mai lapunkban meg volt írva, tegnap sürgönyözött, hogy nem jöhet be, mert beteg s postán küldi az ezt igazoló orvosi bizonyítványt.

Ma délelőtt egy táviratot kap a törvényszék elnöke, a mely azt jelenti, hogy Aradi csak álbeteg. Egy Szentésen ismert név van a távirat alá írva s a név alatt ez áll: „helyettes községi bíró.”

A törvényszék tréfának fogta föl a dolgot és nem adott a telegráf-üzemre semmit sem.

A negyedik nap.

Délelőtt.

A törvényszék folytatja a tanukihallgatást. Az elsőrendű tanu Aradi Kálmán, a szentesi főkapitány. Ugyanazt mondja el, a mit tegnapelőtt a vizsgálóbíró előtt tett vallomásából olvasott föl az elnök. A 130 forintot Döme neki a saját pénzéből adta s a főkapitánynak fogalma sem volt arról, hogy az az árvaképből való.

Török ellenőr erről a dologról nem tudott semmit sem. Megkérdezte, így nyilatkozik.

E.: Gazdagnak ismerte ön Dömét?
Aradi: A vagyoni viszonyait teljesen nem ismerem, de azt tudom, hogy az apósa gazdag. Különbösen nagy jövedelme volt a zsigirászkodásból.

E.: Döme, hát ezt is csinálta maga?
Döme: Én kérem sohase voltam zsigirász.

Vasvári Julianna tanu 1330 forinttal tartozott az árvtárnak. Itt is egy hamis árvaszéki végzés szerepel. Boisos városi írnok igazolja, hogy azt ő vele iratta Döme.

Döme: Én nem irattam.
Weisz h. árvaszéki elnök, megtekintvén a végzést, kijelenti, hogy az aláírás hamisított.

Gunda Zoltán minisiteri számtiszt a könyvekben hamis hivatkozást talált erre az 1330 forintra.
E.: Hova tette ezt a pénzt, Döme?

Döme: (Halgat.)
Miskolc Vajda Lajos 66 frt 94 krt. vett föl az árvtárból. Ennek nyoma sincs a könyvekben.

Ellenben az van megírva, hogy Miskolc Vajda 153 frtot vett föl. Ez aztán be van írva, nem is egyszer, de kétszer. Ez is hamisítás. Természetesen a nyugta is, a melylyel ennek a nem létezett összegnek a kifizetését dokumentálja Döme.

A nyugta hamisságát akkor vették észre, mikor az árvtár pörlés végett átadta Burián városi ügyésznek.

Ezután ki kellene hallgatni egy Pap Imre nevű tanut. Csak hogy a helyett a Pap Imre helyett, a ki tudott a dologhoz, egy olyan Pap Imre jött be, a ki nem tud hozzá.

Sarkadi Nagy Ferenc 1930 forinttal tartozott, a mit megfizetett. Ez sincs sehohol.

Döme tagadja, hogy megfizette volna.
Török ellenben emlékszik rá, de Ivánkovics védő azo kérdésre, hogy hát akkor miért nincs beírva a a naplóba, nem tud felelni.

E.: Döme, a vizsgálat során maga beismerte, hogy ez hiány.
Döme: Beismertem. Lehetséges, hogy befizette, de én semmit sem tudok róla.

E.: Aztán hova lett ez a pénz?
Döme: Én nem tudom. De ha befizette, akkor ez engem terhel.

Bíró Mihály és neje 400 frtot fizettek be, a minek szintén nyoma veszett. Az adott nyugtában hamis főkönyvi lapra hivatkozik Döme.

Király Ferenc 119 frtra rugó befizetett tartozása a főkönyvből az összeg megnevezése nélkül van bejegyezve.

Ringvald Ida 250 forintja két helyen van elkönyvelve s a főkönyvből ennél a tételnél vakarások mutatkoznak, a miről a szakértő és számvizsgáló azt állítja, hogy csak Döme csinálta. Döme persze tagadja ezt is.

Ezután előveszik a hamisított okmányokat.
Borsos írnok beismeri, hogy az okmányokat Döme rendeletére ő készítette el.

Weisz kijelenti, hogy az aláírásai hamisak.
Kócsi Balog Mihály tartozott az árvtárnak, a mit meg is fizetett. Az erről adott nyugta 1268. sz. naplótételről beszél, holott ez alatt egy egész más fizetés van beírva a könyvbe.

Házbelei Török Lajos adósságánál hiány mutatkozik. Gunda számtiszt ezt számadási hiánynak minősíti. Keresztes Nagy Sándor hagyatékából 35 frt 30 kr hiányzik. Hogy hova lett, azt csak Döme tudja, de nem akarja megmondani.

A Kovács János által Kövér Lidia javára befizetett 460 forintból 227 forint hiányzik.
Ott a könyvelésben is sok volt a hiba.

E.: Hogy írhatott be maga ilyen csudabogarakat a könyvbe, Török?
Török: Én csak azt írtam, a mit a pénztárnok ur mondott.

Pataki Lajos 420 forintnyi tartozását midőn befizette, a pénz eltűnt.
Török az ügyész kérdésre kijelenti, hogy nem tud erről a dologról semmit sem.

Bajomi Nagy Sándornak 200 forintja tűnt el. Ezt a hiányt Döme beismeri.

Gál Julianna kiskorának hosszabb, bonyolódott ügyü kötelezvény története volt az árvapénztárral. Persze Döme itt is tagad mindent, a miből azt gondolhatja, hogy másképp vád lesz belőle.

Burián ügyéssel szemben is tagad. Az ügyész haragra lobban s rákiált:

— Hát van önnek elég jellemtelensége — —
E.: Csönd. Itt nem lehet személyeskedni.

Döme: A dolog úgy áll, a hogy én mondom.
Balogh Szabó Mária tömegéből hiányzik 648 frt. Ballagi Jánosnak is elveszett a pénze, a melyet Döme vett föl.

Liba Horváth Jánosnak 3 frt 81 krja veszett el. Döme ezt a hiányt beismeri.

Azt mondja, hogy tévedés történt, mert Szentésen sok Liba van.
Soós Antalnak 54 frt 79 krajcárja volt kiutalványozva, a mit azonban nem vett föl. Döme ugy könyvelte el, mintha kiadta volna neki.

Somody Ármannak 280 frtja veszett el Döme kezén. Ez a pénz is odament „a többi közé.”
Sinóros Szabó Jánosnak 54 frt 76 krja uszott el. Ruzs Molnár János pénze eltűnt.

A Pokomandy-téle hagyatékából 200 forint.
Zuckermann pénzéből 38 frt 90 kr.
Piti Istvánnéból 89 frt.
Valkai Andrásból 7 frt.

Ezután Sarkadi Nagy Mihály polgármester bejelenti, hogy az Ivánkovits védő által kért 51 darab nyugta részletes jegyzékét ez idő szerint már lehetetlen összeállítani.

Ivánkovits ezt tudomásul veszi.
Döme: Én nem veszem tudomásul.
Ivánkovits: Ön üljön le és hallgasson.

Majd az elnök kérdéseire Török tesz érdekes vallomásokat. Mikor már megtörtént a baj s Döme, hogy az egyik sikkasztást palástolhassa, másikat csinált, ő aggodalmaskodott.

— Ne törődjön semmivel, — felelte Döme — mert nekünk most már a bőrtünk kell védenünk.
A szakértő ezután újabb „Weisz Ede” aláírásokat nyiivánit hamisnak, valamint a pecsétet is.

Az Ivánkovits védő által a tárgyalás elején kért zármérlegre nézve kijelenti, hogy az nem kész, mert ennyi idő alatt a rendelkezésére álló könyvekből lehetetlen volt megcsinálnia.

Apáthy közzéadja ezután kéri a tanuktól, Pap Imre és Kovács János kivételével, letéetni az esküt.

Ivánkovics Borsos megesküdését ellenzi; Kalmár nem kifogásolja.

Apáthy kéri még Götzl, Albertényi és Weisz esküjét is mellőzni.

A törvényszék határozathozatalra visszavonul s a kihallgatott tanukkal ezután letéti az esküt.

Ivánkovics semmisségi panaszt jelent be.
Az elnök fő függeszti az ülést s folytatását délutáni 4 órára tűzi.

Délután.

A vád- és védbeszéd.

A délutáni tárgyalás elején Apáthy Gyula alügyész mondta el a vádbeszédjét.

Apáthy kir. alügyész markáns vonásokban körvonalozná a szentesi árvaszékénél uralkodó beteges viszonyokat, többek közt így szól: „Egész légió köztisztviselő részese ezeknek a gyalázatos üzemeknek, részben elpalástolva, részben hasznot huzván azokból, a kiket most ugyan nem sikerült a vádlottak apdjára keríteni, de lelkiismeretük ítélőszéke előtt nem remélhetnek fölmentést.”

„A szentesi árvaszék irodája oly helyiség volt, melyben üzletszerűleg gyártották a hamis okmányokat.”

A fővádlott s jóformán az egyedüli bűnös, mert Török inkább bárgyúságának áldozata, Döme, bűnének csirája abban rejlett, hogy vállalkozott oly tisztség betöltésére, melyhez sem képzettsége, sem képessége nem volt s ezek hiányát nem igyekezett vas szorgalommal és szelplőtelen becsületességgel pótolni.

38 esetben látja bebizonyítva a sikkasztást s a 38 rendbeli böhémische cirkli eredményeképp 16.000 forint a hiány a szentesi árva pénztárában. Be lettek bizonyítva a bűnös üzemek, hamis végzések, nyugták, nem létező hagyatékok elkönyvelése. A hivatali sikkasztást beigazolvatja látja.

A szentesi árvaszékénél üzletszerűleg folyt az okmányhamisítás. S ebben Döme a főbűnös; Töröknek csak az akaraterő gyöngeségén mult az, hogy ma is becsületes ember legyen.

Megteszi a vádindítványt. E szerint a vádlottak a büntető törvénykönyv 462. §. alapján a 463. §. szerint minősülő hivatali sikkasztás büntetettéért, Döme ezenfelül a 391. §. alapján közirathamisítás büntetettéért, a 96. §. alapján anyagi bűnhalmazásért a 463. és 484. §§. ok alapján fenytendő meg.

Szentés várost keresetével kéri a polgári pörutrá utasítani.

Ezután Burián szentesi ügyész bejelenti, hogy Szentés város követelése közigazgatási uton, jogerős végzés alapján, 15.541 frt 38 krban meg van állapítva.

Azonfölül van ott 1295 frt 89 kr., de ez nincs okmányilag megállapítva.

Végül Szentés város eddigi költsége erre a dologra 3342 frt.

Ezeket kéri megállapítani.
Most Ivánkovics Sándor, Döme védőügyvédje, mondta el a védbeszédjét.

A védő előrebocsátja, hogy a cselekmények csak úgy lesznek alaposan elbíráthatók, ha a bíróság figyelembe veszi azokat a körülményeket, a melyek között a cselekmény elkövetetett. Ezután jellemzi a szentesi árvtárnál a tény idejében uralkodott állapotokat s hangsúlyozza, hogy a védenec egyáltalán nem volt ellenőrzés alatt s egyebek közt megjegyzi: „Minden intézmény annyit ér, a mennyit azok az emberek érnek, a kik benne működni hivatnak; ha tehát az ellenőrzés valahol tres forma: ott nem lehet az eredmény más, mint visszaélés.”

Majd áttér a bizonyítékokra és a védenecnek a vizsgálat alatt tett beismerését bizonyítékul el nem fogadja; mert alakilag is törvénytelen a jkv, miután nem a vizsgálóbíró szerkesztette.

A tanu-vallomásokat aggályosoknak jelenti ki; miután a tanuk egytől-egyig érdekeltek.

Annyit beigazolvat lát, hogy a védenec sikkasztást követett el; azonban, hogy a hamisításokat is ő követte

volna el, nem látja beigazolvat és a közzéadló bizonyítékait megerősíteni iparkodik, majd arra az eredményre jut, hogy a védenecnek cselekményei csupán a mbtkv 462 §. alá utköznek.

Majd büntetőjogi érvekkel igyekezik a bíróságot meggyőzni, hogy védenec nem több sikkasztás anyagi bűnhalmazata, hanem csupán egy büntett mint folytatólagos büntettben bűnös és ezen állását kuriai határozatokkal támogatja.

Ezen elvi kijelentés után áttér az egyes vádpontokra és azokat megdönteni törekszik és végeredményében odajut, hogy Szentés város kára meg nem állapítható és kárkövetelésével polgári per útjára utasítandó.

Végül felsorolja az enyhítő körülményeket és kéri a mbtkv 91. §-át alkalmazni; majd a mbtkv 94. §. alapján az egész héthónapi vizsgálati fogságot a büntetésbe beszámítani.

Kalmár István, Török védő ügyvédje, adta elő ezután határos védbeszédjét.

A tárgy igen jó volt hozzá. Törökről meg van győződve mindenki, hogy Döme áldozata. Ez az egyenes, szálás, becsületes képű ősz ember, a ki 15 évig szolgált mint katona a hazáját és testőrkarddal a kezében kísért el idegen világrész véres harcni közé egy szerencsétlen császárt, most itt ül, közönséges bünnel jogosultan vádolva a szégyenpadon.

Mikor a császárt agyonlőtték, a testőr hazajött Mexikóból s itthon azt mondta, hogy adjatok kegyelmet. S tényleg 1870. óta ellenőr Szentésen Török. Több pénztárnokkal dolgozott az idő alatt együtt s becsületes maradt. Hanem Döme kiforgatta a becsületből.

Ezután Kalmár indokolás kíséretében enyhe büntetést kér védenecére.

A törvényszék elnöke megkérdi Dömét, hogy akar-e a maga védelmére valamit mondani.

— Hiába beszélnek, — feleli s fölírta a vállát.
— Török, akar-e valamit a védelmére fölhozni?
— Semmit se, — válaszol megadással az öreg.

A törvényszék határozathozatalra vonul vissza, a melyben aztán kimondja, hogy az ítéletet holnap délelőtt 11 órakor hirdeti ki.

Az ülés ezzel véget ért.

Az ötödik nap.

Ma délelőtt 11 órára volt kitűzve az ítélethirdetés. A tárgyalóterem erre az időre ma is megtelt közönséggel. Fel tizenkettőkor jöttek be a terembe a törvényszék tagjai. Behívták a vádlottakat és Rósa Kálmán dr. elnök fölolvasta az ítéletet:

„Ő felsége, a király nevében!
A szegedi királyi büntető törvényszék hivatali sikkasztás elkövetésével vádolt, fogva levő Döme József és Török Sándor elleni büntetőügyben a f. évi május hó 15., 16., 17. és 18-ik napjain megtartott nyilvános végzetésközlésén a vád- és védbeszéd megkérdezése után a következőleg

ítelt:

Döme József szentesi születésű és ottani lakos, 41 éves, református vallású, büntetlen előéletű, volt szentesi árvapénztárnok és Török Sándor szentesi születésű és ottani lakos, büntetlen előéletű, volt szentesi árvapénztári ellenőr a hivatali sikkasztás büntetésében bűnösöknek mondatnak ki s ezért **Döme József** a btkv 462. §. a szerint, a 463. §. alapján **nyolc évi fegyházra ítéltetik**, a melyből het hónap vizsgálati fogsága által öt hó kitöltöttnek vetetett. **Török Sándor** a btkv 462. §. a szerint, a 463. §. alapján **két évi fegyházra ítéltetik**, a melyből a vizsgálati fogsága által négy hó kitöltöttnek vetetett.”

Ezenfelül a btkv 484. §. a alapján Döme 10, Török 3 évi hivatalvesztésre és politikai jogainak felfüggesztésére ítéltettek.

A két vádott együttesen tartozik Szentés városnak 3342 frt 82 krt., Döme ezenfelül 638 frt 61 krt megfizetni. S ketten együttesen marasztaltattak el az eljárási és rabtartási költségek megtérítésében is.

Döme József a közokirat hamisítás vádjá alól fölmentetett.

A terjedelmes indokolás bevezése után az elnök föl szólítja az ítéletet nyilatkozatra, hogy megnyugszanak, vagy föllebbeznek e?

Döme fölebbez.
Védője, Ivánkovics Sándor dr. szintén, a minősítés ellen is.

Török nevében védője Kalmár István bejelenti a föllebbezést.

Apáthy Gyula közzéadja a büntetés kiszabása és a minősítés ellen a vádlottak terhére föllebbez.

Kalmár, miután a védenec öt éven aluli időre ítéltetett el, kéri Törököt szabaddábra helyezni.

A törvényszék Törököt szabaddábra helyezte. S ezzel befejeződött az öt napos tárgyalás.

* * *

Vége van tehát az árvapénztári sikkasztási nagy bűnpernek. Szomorú tanulság nemcsak az elítéltekre, hanem általában a tisztviselőkre és a nagy választó közönségre nézve is. A vádlottak fölött ki van mondva a sújtó ítélet, mely maga után vonja az ember legdrágább kincsének, a becsületnek s köztisztületnek elvesztését. A tisztviselői kar, t. i. azon része, melynek kötelessége lett volna a sikkasztást még csirájában elfojtani, szintén súlyos vád alá esik, mert régi közmondás, hogy a k a l o m s z ü l i a t o l v a j t. — A szegedi két napilap egész szigorúságában mond ítéletet az ellenőrzésre hivatott tisztviselők eljárása fölött, sőt az egyik vádlott védő ügyvédje oly nyilatkozatot tesz, mely sem a tisztviselői karnak, sem Szentés városának nem válik diszére. De legnagyobb tanulságot meríthet a választó polgárság, még pedig azt, hogy a tisztviselők választásánál ne a családi kötelékre avagy politikai elvre, hanem a becsületes-ségre és szakképzettségre legyen tekintettel, — más különben az állapotok nem javulhatnak.

Legközelebb részletesebben szólunk az egész ügyhez.